

faa forlænget Lejemaal. Der afholdtes i Roskilde et Møde af forskellige Arbejderforeninger paa Sjælland — saa vidt jeg husker, var det i 1888 — hvor man lagde meget stærk Vægt paa at faa Lejemaal forlænget. Jeg skal ogsaa gøre opmærksom paa, at her i Tinget indkom i den Samling, hvor man sidst gjorde Forandring om længere Lejemaal i Lovforslaget, en Adresse med Tilsendelse af Underskrifter om at faa et forlænget Lejemaal. Og jeg skal endvidere erindre om, at den største Arbejderforening, vi have paa Landet, har optaget paa sit Program det længere Lejemaal som nødvendigt, naar et saadant Lovforslag skulde have nogen egentlig videre Betydning for Arbejderstanden. Jeg vil derfor ansæ det for rigtigst at føre dette Lovforslag tilbage i den Stikelse, hvori vi vedtog det sidst her; uden det vil jeg ikke være med til at fremme det. Viser det sig saa, at det ikke er til at føre igennem, dels maaske paa Grund af den højstærede Ministers Modstand, dels paa Grund af Modstand i det andet Ting, maa vi stadig holde det Spørgsmaal oppe og aabent, indtil det en Gang i Tiden kan finde sin Afgørelse. Thi det er jo aabenbart, at det at skaffe Husmændene paa Landet lidt Jord til egen Dyrkning, er et af Tidens store Spørgsmaal, og kunne vi ikke løse det straks, er det et Spørgsmaal, der vil paatvinge sig og stille yderligere Krav. Det er jo muligt, at dette Spørgsmaal vil paatræve en Overvejelse, lige som Landbosforholdene gjorde i Slutningen af forrige Aarhundrede, da det nærmest var Bondestandens Interesser, man havde for Øje. Det kunde jo være muligt, at Forholdene kunde foranledige Regeringen til at nedsætte en Kommission til at tage under grundig Overvejelse alle de her hen hørende Spørgsmaal. Hvad det gælder om, er, at Landarbejderne selv kunne faa nogen Jord at dyrke paa en saadan Maade, at de ere sikrede en varig eller dog til Dels varig Besiddelse deraf, og det paa en saadan Maade, at det har agronomisk Betydning, navnlig for en forbedret Livsstilling for dem. Jeg vil derfor meget henstille, at man under dette Lovforslags videre Behandling søger at føre det tilbage dertil, at man bestandig holder det længere Lejemaal som den nødvendige Betingelse for, at dette Lovforslag vil kunne komme til at stifte nogen virkelig Nytte for Arbejderne. Jeg har i Virkeligheden ikke noget at indvende imod den Affattelse, der er givet det, kun at den jo efter min Anskuelse ikke faar den faktiskste Betydning og ikke gaar saa vidt, at det kan medføre nogen virkelig Nytte for Arbejderstanden. Jeg skal derfor henstille,

at man under Lovforslagets videre Behandling søger at føre det tilbage til den Stikelse, hvori det sidst blev vedtaget her i Tinget, og hvortil man fra Arbejderforeningerne rundt omkring i Landet ønsker det tilbageført.

Judenrigsministeren (Zingerslev):

Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa denne Sag. Jeg skal indskrænke mig til at minde om, at den har foreligget her adskillige Gange tidligere til 1ste Behandling baade i en Form, der nærmer sig til dette Udfast og vel ogsaa i en anden Form, saa jeg har jo haft tilstrækkelig Lejlighed til at angive mit Hovedsynspunkt over for Lovforslaget, og jeg tror, det vil være rigtigt at afvente en Forhandling om Entelthederne og saa se, hvilken Form Tinget vil give Lovforslaget senere, og saa tage det Spørgsmaal under Overvejelse, om det vil kunne lykkes at gennemføre det, noget, der vistnok kan være megen Tvivl om. Det ærede Medlem, der sidst talte, nævnedes, at det var en Opgave at skaffe Jord til Bejse for Arbejderklassen paa Landet med Afgang til en varig Bemyndelse. Det er jo et Spørgsmaal, der har været taget op paa forskellig Maade, og som jeg egentlig ikke finder, at man kan sige, at dette Forslag løser. Men det Spørgsmaal tog jo det ærede Medlem op i Fjor, og der er jo ogsaa i Aar en Bestræbelse for at tage det op, saa jeg har ikke noget imod, at det bliver taget op, men derfor behøver man ikke at slutte sig til dette Forslag, her foreligger.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Veth): Jeg maa bede det ærede Medlem fra Anhøbing paa Falster (Clausen) om ikke at indblande noget politisk Moment i dette Lovforslag eller i sammes Behandling. Det, som det ærede Medlem sigtede til, var naturligvis dette, at Forslaget skulde beskytte Lejehusmændene mod Balgtryk; jeg kan jo ikke tage fejl deri, det var det, det ærede Medlem mente. Men det ærede Medlem tager fuldstændig fejl, naar han tror, at det er derpaa, Forslaget er møntet, eller at det er det, der ligger til Grund for Forslaget. Dersom det ærede Medlem vil gennemlæse de Motiver, med hvilke Forslaget fra først af er ledjaget af de to oprindelige Forslagsstillere, vil han se, at der i disse udelukkende er lagt Vægt paa den økonomiske, statsøkonomiske eller nationaløkonomiske Side af Sagen. Det er noget, som alle maa ønske, at sikre ogsaa Lejehusmændene mod Balgtryk. Men dertil sigter en anden Foranstaltning, nemlig det Lovforslag,